

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este. Kéziratot nem adnak vissza.	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Feladv. szerkesztő: BARABÁS ALBERT.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 5 frt — kr. Félévre 3 frt 50 kr. Negyedévre . . . 1 frt 25 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 20 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 50 kr. Nyitólír soronként 50 kr. Többesrész hirdetésnél engedély.
---	---	-------------------------------------	--	---

† Károly Lajos főherceg.

Mint a futó-fellegek az égen, úgy váltakozik öröm és bánat a földi életben. Királyi palást és korona nem mentesít az emberi szenvedések alól, mert zavartalan boldogság nem adatott osztályrészzül teremtetett lénynek.

Ime, egy nemzet örömnepében vevén részt atyai szívvel a mi fűlséges uralkodónk, máris ráborult a gyász egész sulyával. Öcsese, hatalmas trónjának törvény szerinti utóda, Károly Lajos főherceg elköltözött az élők sorából.

Résztevő szívvel tekintünk a császárváros felé, mely rövid idő alatt annyiszor ülte egymásután gyászpompát uralkodóházunk elhunyt tagjaiért. Mintha a Mindenható példát akarna mutatni, hogy a ki milliók fölött áll, a kinek hatalmát népek rettegnek és tisztelik, az is kénytelen végigjárni a szenvedések kálváriáját: súlyos csapásokat mér felséges királyunk ősz fejére.

Mi, földi halandók, csak tervezgettünk, de sorsunk és nemzetek sorsa fölött az Úr akarata dönt. Az emberi törvény kijelölte az elhunyt főherceget a magyar királyi és osztrák császári trónra, de a legfelsőbb Hatalom másképp intézkedett. És a midőn a felséges uralkodóház összegyűlt gyászruhában siratni a jó rokont: tekintetüknek meg kell állapodnia azon, ki utódja leszen az elköltözöttnek a trónöröklésben.

A ki népek sorsát igazgatja, az nem vonulhat vissza fájdalommal és gyászával. Ilyenkor, a nehéz csapások napjaiban láthatjuk, mily súlyos kötelességekkel jár az uralkodás. Magános ember visszavonulhat gyászával a világ elől, de az uralkodónak szívébe kell zárnia fájdalmát, hogy folytathassa az állam kormányzását és résztvehessen nemzetének közéletében. Mennyi gyász és fájdalom lehet összegyűlve a mi jó, a mi bölcs királyunk nemesen dobogó szívében!

A kiért most ők gyászruhát a Habsburgok hatalmas családja betöltötte már a kort, mely egy emberi életnek szabva van. A csapás nem oly megrendítő, mintha ifjan dőlt volna ki az élők sorából, mint örökké jeledhetetlen Rudolf királyfink. De azért a magyar nemzet, mely büszke és boldog volt, hogy csak az imént együtt örülni látta magával az uralkodóházat nagy nemzeti ünnepeknél, megilletődött szívvel vesz részt annak gyászában.

Károly Lajos főherceget úgy ismerjük, mint népünknek barátját. Keveset szerepelt közöttünk, de jóakaró érzelmei ismertek valának. Művészeteket kedvelő természetű, ritka igazságérzete, s mindennek fölött az anyaszentegyházhoz való mintaszerű ragaszkodása részvétünkre méltóvá tennék akkor is, ha nem lett volna kijelölt utódja a királyi trónnak. Az ég kegyelmében bizva, melyhez imáink szállanak, hogy nyujtsa hosszúra felséges királyunk életét, nem számítottunk arra, hogy a most 63 éves főherceg magára ültse valamikor Szent István palástját. De jól esett tudnunk, hogy odafenn Bécsben, az uralkodó család központjában, királyunk mellett van keresztényi hitünknek és nemzetünknek egy hatalmas pártfogója.

Az Úr elszólította őt. Megnyugsunk rendelkezésében s ama reményt tápláljuk, hogy az elköltözöttnek fenkölt szellemét feltaláljuk majd utódjában.

Károly Lajos főherceg május 19-én, kedden reggel fél 7-kor hunyta le örökre szemét bécsi palotájában. Betegsége már hónapok óta tartott, veszedelmesebb jellegűvé azonban csak pár hét előtt vált. Heves láz gyötörte, melyhez teljes étvágytalanság is járult. A 63 éves férfi ereje rohamosan gyöngült, úgy, hogy a milleniumi ünnepegekről el kellett maradnia. Betegségében angyali lelkű neje, Mária Terézia főhercegeasszony legodonosabb ápolásban részesítette.

Hétfőn oly súlyossá vált állapota, hogy fölvette az utolsó szentségeket és a pápa áldását kérte, mely távirati úton meg is érkezett hozzá. Az uralkodó család a legnagyobb részvétellel vette körül utolsó óráiban. Ő felsége hétfőn éjjel is ott járt haldokló öcsese ágyánál s imádkozott érte.

Mai lapunk 8 oldal.

A halálhír úgy Ausztriában, mint Magyarországon fájdalmas hatást békített. Az ünnepek egy része elmarad az egész országban. A képviselőház és a főrendiház a gyász jelölül megszakította keddi ülését s elhatározta, hogy a temetésen képviselteti magát.

A boldogult főherceg 1833 július 30-án született Huszonkét éves korában nevezetett ki Tirol és Vorarlberg helytartójának, majd később Galiciát igazgatta. Három ízben nősült: második nejétől négy, harmadik nejétől két gyermeke született. A főherceg lelkes barátja volt a tudománynak és művészetnek. Budapesten több ízben elnökölt a vörös-kereszt-egylet gyűlésein. Pár év előtt megvette a tapolcsányi uradalmat és családjával buzamosabb időt töltött rajta.

A pragmatika sanctio szerint Rudolf trónörökös elhunytával Károly Lajos főherceg lett a presuntív trónörökös. Törvényeink szerint Szent István koronájára az ő elsőszülött fiának van joga. Tehát Ferencz Ferdinánd főherceg tekintendően ezental trónörökösnek. Ha meghalna, utána fivéréi: Ottó és Ferdinánd Károly következnek.

A boldogult főherceg temetése pénteken lesz a bécsi kapuczinusok templomában. A ravatalt az udvari plébánia templomban fogják felállítani.

BELFÖLD.

— Beszéd-ütemítés. Múlt számunkban konstatáltuk, hogy báró Fiáth Miklós főispánnak a milleniumi diszgyűlésen tartott megnyitói beszéde az eredetivel meg nem egyező, sőt lényegesebb pontjaiban homlok-egyenest ellenkező szöveggel jelent meg a helybeli kormányparti újságban. A nevezett újság csodálatraméltó — bátorsággal bennünket gyanúsít azzal, hogy megmásítottuk a beszédet pártpolitikai czéllokból. Fölöslegesen tartjuk bizonyítani, hogy a néppártnak nincs szüksége szavakat adni főispánok szájába. A csürés-csavarás és a kameleonkodás Tisza Kálmán által inaugurált szabadelvű tulajdonság. E fölött s lapársunk többi állításai fölött nem is vitatkozunk, hanem egyszerűen tanuk hívjuk fel a gyűlésen jelen volt összes hallgatóságot s magát a főispánt is, mint gentlemant, nyilatkoztassák ki: hiven jelent-e meg báró Fiáth Miklós beszéde a Székesfejérvár és Vidékében vagy nem?

— Az adóreform ügyében tanácskozások folynak a pénzügyminiszteriumban. Lukács László miniszter kijelentette, hogy a fogyasztási adók oly magasak, hogy azokat további fokozni nem lehet. Az egyenes adókat leszállítani nem lehet, mert hézag támadna az állam

bevételeiben, ellenben iparkodni fognak, hogy a most uralkodó aránytalanság megszüntetve legyen.

Redukált kitüntetések. Beavatott körökben beszélik, hogy a kormány a millenium és az ezredéves kiállítás alkalmából Ő Felsége elé 350 egyéni terjesztett kitüntetésre. A király az előterjesztettek közül kétszáznál többet törölt. Ez előterjesztések a grófi és bárói rangemeléseket nem foglalják magukban. Ezekről külön előterjesztés készül. Már az is elkészült volna, ha a Bánffy miniszterelnök és Jósika miniszter közt az utóbbi napokban beállott, de nem politikai motívumokon alapuló feszültség nem késleltetné az ez ügyben még szükséges végső konferenciáját.

Bánffy-krízis.

Bécsből, a legbeavatottabb körökkel eredő információk alapján írják nekünk a következőket:

Az utóbbi napokban az a hír kering, hogy Bánffy miniszterelnök állása fölfelé erősen megrendült s az őszre más fogja követni. A krízis okán különböző okokat hoznak fel. Így mindenekelött mondják, hogy br. Bánffy a kiegyezési tárgyalások folyamán az osztrák kormánynak ígéretet tett, — hogy mit ígért, azt legszorgosabban titkolják — de nem váltotta be, a miiben nem annyira az akarat, mint a lehetőség játszott szerepet. Most egyfelől az osztrák kormány szorongatja ígéretének beváltására, más felől pedig a korona előtt van kompromittálva. Tudvalevő, hogy ő felsége mily szentnek tartja az adott ígéretet, s mily sokat ad arra, hogy a környezetében levők szótartók és őszinték legyenek. Előtte leghamarabb lejárja magát egy miniszter az által, ha tett ígéretét nem váltja be. Bánffy pedig egy ígéretet nem tud beváltani.

Ezenkívül vannak még egyéb momentumok is. A Kálnoky-afféert nem feledték el. Az ilyes dolog belekerül az adóságot főkönyvébe s a leszámolás napján lesz kiegyenlítve. Mint az olasz közmondás

tartja: „Dio non paga il Sabbatho.” Az Uristen nem mindig épen szombaton fizeti ki bérét mindenkinek. Előbb vagy utóbb azonban ki fizeti. Ugy vélik, hogy br. Bánffy erős — hátralékban van, melyet alkalom adtán meg kell kapnia.

Ehhez járultak még az utóbbi időben különféle surlódások és politikai természetű kellemetlenségek, melyek az uralkodóra kellemetlenül hatottak. Az udvari pletykák és azon surlódások, melyek központját hölgyek képezték, nem jutnak el a trónhoz, de ő felsége bizonyos kellemetlen jelenségeket észlelt Magyarország közéletében és így találta, hogy e jelenségekkel szemben br. Bánffy nem eléggé emlékszik meg arról, hogy a király minisztere.

Egyszóval mindezek elkedvetlenítették ő felségét, s kedvetlensége a milleniumi ünnepségek befejezte után az ősszel személy változásban fog nyilvánulni. A legkülönösebb, hogy vannak komoly emberek is, kik krízis esetére dr. Wekerlét is „lehetségesnek” tartják. Azért különös, mert Wekerle is vétkes volt abban a hibában, mely most Bánffy nyakát szegi, hogy t. i. információiban nem bizonyult mindig teljeseleg megbízhatónak.

Kath. iskolák milleniumi ünnepe.

— Saját tudósítóinktól. —

A helybeli „Ferencz József nőnevelő intézet” vezetői, az irgalmas nővérek és növendékei szépen ülték meg vasárnap, e hó 17-én, a milleniumot. Reggel megjelentek a szemináriumi templomban, melynek föltára gazdagon volt díszítve élő virágokkal. A misét dr. Steiner Filíp megyés püspök végezte, annak befejezte után magas röptű és megható beszédet intézvén a templomot zsufoltság megtöltött hallgatóságához. Míse alatt a növendékek Mária-énekeket adtak elő.

A tulajdonképeni ünnepély az intézet gyönyörűen díszített nagytermében folyt le esti 7 órakor előkelő közönség jelenlétében. A hallgatóság közt láttuk M a y e r Károly kanonokot is. A műsor gonddal és változatosan volt összeállítva, s úgy ezert, mint a sikerült kivitelért a legteljesebb elismerés illeti meg az intézet nagyműveltségű és hazafias érzésű vezetőit, kiknek kezébe városunk közönsége megnyugvással teszi le leánygyermekének nevelését.

A műsoron zongora, ének, szavallatok és előképek szerepeltek. A közönség minden egyes számban élvezetet talált, mert a közreműködők iparkodtak tehetségüket érvényre juttatni. Mint kiváló zongorajátzókat kell kiemelniük Steindl Margit, Leéb Erzsike, Grundböck Gizella, Zaicz Irén és Molnár Ilona kisasszonyokat. A három utóbbi nagy hatást ért el a „Hunyadi induló” eljátszásával. Szép és értelmes szavallataikkal tapsokat arattak Radinek Ida és Kampis Ilona.

Fénypontja volt az estnek az „Ezredéves családi virány” című allegorikus kép, melynek díszes öltözött szereplői közt láttuk Szabó Mariska, Szukovszky Irén, Dieballa Erzsike, Moenich Jolán, Kleindin Ernesztin, Volarich Ida, Kampis Ilona, Kubik Anna, Flits Emma és Venczel Margit kisasszonyokat.

Általános elismerésre talált a Kampis nővérek „Távolban” című duettje, melynél nemcsak szép hangjuk, hanem a gondos interpretáció is érvényesült. A hallgatóság meg is ismételte a szép dalt. Díszreállt a megemlékezésünk az énekléről is, mely precíz betanítással adta elő a Hymnust és a Szózatot.

Az ünnepélyt a zongorán előadott „Milleniumi induló” fejezte be, mire M a y e r kanonok elismerő szavakkal adózott az intézet vezetőinek.

A szép ünnepséget hétfőn megismételték.

TÁRZA.

Apai tanácsok.

— A „Fejermegyei Napló” eredeti tárzája. —

Valóban, Péter volt ez? És az a másik Anti?

Odakünn gyors suhanással kergetőzött az áprilisi alkony verőfénye, borulata; ők pedig beszélgettek lángoló arccsal, izgalomtól könyvező szemekkel és mind közelebb-közelebb jutott egymáshoz a szívük. Három esztendeig laktak már együtt, küzdöttek együtt, de nem ismerték egymás lelkét és gondolatait. Fekete volt az egyik, a másik barna, akták közzé temetkező hivatalnok mindakettő. Különben pedig testvérek. Még se ismerték egymást.

Most pedig kitarult a szívük és látva látták, hogy egyforma mindakettő, szerelmes mindakettő. És szólott vala Anti:

— Szíjnáltam, hogy neki magának kell megkeresnie a kenyerét, mert tudod, egy divatüzletben van alkalmazva, olyan... igen, hát olyan masamód. De okos leány, sokat olvasott. Az anyját is ő tartja el. És a mellett mindig jókedvű, nem affektál. A nevét nem tudtam megszokni eleinte, de most már tetszik nekem és a fülemben cseng egész nap. Tercsinek hívják. A Belvárosban van az üzlet, ő azonban a Józsefvárosban lakik egy régi formájú, sárga házban. Képzeld, milyen hosszú ut az oda és megint vissza! Az anyja beteg, a közsvény bántja, folytonosan egy karosszékben ül és kinlódik. Különben nagyon megszeretett, mióta sósborszeszt hozok neki minden héten. Olyan szépek azok a vasárnap délutánok! Beszélge-

tünk és nem kell félünk senkinek a leleskedésétől, mert az anyja ott ül a másik ablaknál és nem gondol, csak a tulajdon merev lábaival. Aztán minden este hazakísérem Tercsit az üzletből. Ő siet, alig bírom tartóztatni. Csak egyetlen egyszer volt, hogy nem sietett, igen, a mult héten. Akkor egy félórával előbb engedték haza, akkor csöndesen, lassan lépegetett mellett. Te, én nem emlékszem egész életemből olyan gyönyörű estre, mint az volt! Szinte szikrázott az égbolt a sok csillagtól...

Elhallgatóit hirtelen. Nagyon nevétségnek találta magát és félt, hogy a bátyja is annak tartja. Holdvilágos éjszaka! Am Péter féktelen kíváncsisággal kérdezte:

— Te... Anti, megcsókoltad már egyszer?

Szemközt ülték az ablaknál és mind közelebb-közelebb hajoltak egymás felé.

— Tercsit? Igen egyszer. Akkor, akkor este. Csak a hajút. Nem tudom, észrevette-e? Fényes, fekete haja van. Kár, hogy nem gonozhatja még jobban. Még szebbé lenne. Nincs ideje. Igazság, a házuk előtt azt mondta Tercsi: sétáljunk még egy keveset. Felelni se tudtam neki, úgy égette a torkomat valami forró szárazság. Nem tudom, mi bajom volt. De őt azt hiszem, megdöbbentette ez a némaság, mert alig pár lépésre megállott; ne menjünk mégse, — mondta — szegény anyám várja a vacsorát. És bement a háza a nélkül, hogy még egy szót szólhattam volna hozzá.

— Azt hiszem...
— Megállj kérlek... mindjárt. Tegnap este láttam Tercsit... Ah, barátom, bátyám... Meggondolatlanság tőle, igaz, hívősek még ilyenkor az éjszakák. Mezitláb volt a kútnál.

— Lásd, mindazt, a mit elmondta!...
— Megirtam már az öregünknek, ha éppen tudni akarod.

— Nos hát megirtam én is a magam részéről. Kíváncsi vagyok, mit szól hozzá. Egyszerre mindaketten! Majd megmutatom neked Miczit holnap az Andrássy-uton. Nem is tudod, hogy zongora-leozkékelt veszek egy hónap óta, hogy játszhassam azokat a nótákat, melyeket ő játszik. A mesteremnél gyakorolom magamat órákosszat: azért nem látss most soha a kávéházban. Aztán föllátogatok hozzájuk sokat. Mondtam már, az apja magasrangu hivatalnok, a ki azonban úgy vélekedik, hogy én előttem is nyitva áll az ő karrierje és rokonzenével nézi udvarlásomat. Oh és Miczi, Miczi! Valóságos angyal. Istennem, csak ne volnék olyan ügyetlen, valahányszor vele állok szemközt. Soha nem tudom, miről beszéljek és kívánom, bár ejtené le a legyezőjét vagy a zsebkendőjét, vagy valamit, hogy lehajolhassak érte. Hanem azután belámelegsünk lassankint. Csak a joutonkon, soiréeken érzem magamat szerencsétlennek. Amikor körülrajongják Miczit és ő mindenkiel beszél, némelyiknek szavára magam folka-czag. Merő idegenek — és milyen emberek! Te, ha ilyenkor fegyver volna nálam... különösen az a tónkrement báró. Impertinens tráter. Előbb-utóbb összeakadok vele.

— Tercsi nem ad soiréeket.
— De azért tudom, hogy mégis csak engem szeret. Mégis az enyém lesz. Anti, te olvastad Tolsztojt?

— Olvastam. Szamárság.
— Talán nem az. De olyanok számára való csupán, a kik végigélveztek mindazon gyönyöröket, melyeknek a megcsömörlésig való él-

A dinnyési róm. kath. népiskola szintén megünnepelte hazánk ezeréves fennállásának emléknapját, meggyespuszánk rendületét szigorúan szem előtt tartva. A délelőtti hálaadó istentisztelet alatt mozsár-durrogások jelezték a szent eszelekmény fontosabb mozzanatait. A délutáni istentisztelet után az iskola udvarán gyülekezett össze a helybeli közönség aprajagja. Az iskolaközelbes gyermekek a készen álló emelvényt vették körül, mögöttük sorakoztak a telepítvény felnöttei, hol H á z y Ferenc tanító azon vezéreszméből kiindulva, hogy minden állam fennmaradásának fundamentuma a tiszta erkölcs, rövid beszédet intézett az egybegyűltekhez. Ez után az iskolás gyermekek elénekelték a himnuszot, mire a cigány-zenekar ráhuzta a „Rákóczyt“. Ennek elhangzása után ismét az iskolás gyermekek kezdték „Rajta vitézek“ kezdetű régi magyar harci indulóra, mely mellett megindult a nemzet nemzeti zászlók elővittele s mozsár durrogások között a pár puskalövésnyire előre berendezett helyre, a majális helyére; hol is előbb az iskolás gyermekek számára különféle játékok, tánc, majd ételnemiek kiosztása következett, ugy hol a délután, a kedvező idő mellett emlékezetesen és szép módon mult el. Alkonyatkor azután megkezdődött az általános népmulatság, mely csak az éjfél órában ért véget. A költségeket egyrészt a kegyuró nagysága, a felsőúri prépost, másrészt a gazdaság birtokosa, és a helybeli közönség adományai szolgáltatták. Hogy e kis mulatság a millenium emlékét nem egyhamar fogja kitörölni az abban résztvevők emlékéből, arról tanuskodik az az általános és őszinte, a tisztesség határán egyetlen egyszer sem kirugó jó kedélyhangulat, mely a résztvevőket áthatotta.

Izstímér németajku községben május 17-én tartotta meg a tanuló ifjuság a milleniumi ünnepséget. A mozsárügyek dörgése s néhány házon a nemzeti lobogó lengése hirdették, hogy ünnep van a községben. Egyházi zászlók alatt példás rendben vonultak a tanulók a szent misére, hogy hálát adjanak a jószágos Istennek, hogy őseiket idegen ajkunak létre testvéreikül fogadta a magyar nemzet s itt számukra lakóhelyet biztosított; majd pedig megígérték, hogy mint e drága haza hű fiait iparkodni fognak a zengzeng magyar nyelvet fokozott szorgalommal elsajátítani. A sz. mise végétével egy ha-

vezése szülte a „Kreutzer-szonátá“-t. Nem lehet ráoktrojálni senkire azt az idegegyültséget. És beszélgettek szereléről, fajuknak érzékesen szentimentális szerelméről. Az apjukat, a ki tehetős földbirtokos volt, mint árulót emlegették a ráczok, mert a magyarok mellett küzdött negyvennyolcban. Magyaroknak nevelte a két fiát is. Mikor feljöttek Pestre, azt mondta nekik az öreg: óvakodjatok a szesztől és a nőktől, igen, különösen a nőktől. Ez a kettő teszi tönkre az emberiséget.

Hatalmas terméte volt az öregnek, sűrű, bozontos szemöldei, villogó, fekete szemei. Lehetetlen volt nem hinni neki, meg nem fogadni a szavát. Ha napfényes reggelen azt mondta: délután eső lesz, akkor faluzerte behordták a takarmányt, mert bizonyos volt, hogy délutánra megerednek az ég osatornái. — Egy tárgyaláson rámutatott a tolvajra, a ki a közönség között ült: Ez az! Koromsötét éjszakán látta tova futó alakját, mégis megismerte. Igaz, hogy a tolvaj ismert először a szuró tekintetű, sötét szempárra, melyben akkor a lámpafény tükröződött, s a mely megakadt az ő sáppadozó, szemtelen ábrázatján, mikor éles tekintetével végigcsont a hallgatóságon. Kivallatták az öreg jelenlétében: beismert mindent.

Igaza volt az öregnek mindenha.

Es a fia biztos lábbal, józan fejvel, rideg számítással haladtak a főváros tömkelegében és nem ismerkedtek meg a szeszszel, nem a nőkkal, nem egymással. Aztán most egyszerre elkezdett velük keringeni a világ, elvesztették szem elől az öregüknek marczona, szigorú arcját, megkapta őket a virágillatot lehellő tavasi szél, megforgatta, elkábította, leszédítette egymás mellé az ablakhoz, a hol megvallották,

talmas nemzeti zászló alatt főt. J a n k y Ede esperes s a községi előjáróság vezetése mellett vonultak a gyermekek a feldisznített iskolaeépületbe, hova a szépért s jóért lelkesedő közönség seregesen tödült. A főt, esperes szép szavakkal eszteltte a gyermekek fölfogásához mérten az ünnep jelentőségét, melynek végeztével „Isten áld meg a magyart“ énekeltek a gyermekek tiszta magyarsággal. A főtanítónak a magyarok történetének rövid ismertetése után a gyermekek magyar és német nyelvű költemények elszavalásával iparkodtak egymáson tulteni, végül a Szózat eléneklése s a király és haza éltetésével oszlott szét a fiatalság. A délelőti istentisztelet után 10-15 kisebb nagyobb zászló alatt az esperes, a község előjárósága s a talubeliki kisérte mellett vonultak ki a tanulók a községtől egy fél órára fekvő „Harasztba“, hol a község költségén megvendégeltettek.

Nagy-Lángon s a milleniumi ünnepség máj. 17-én délelőtt 9 órakor „Te Deum“-mal kezdődött s utána a község négy iskolájának növendékei a szépen feldisznített uradalmi épületben gyűltek össze. Az ünnepet a segédtanító nyitotta meg. Szép beszédben esztelte magyarországi ezeréves történetét, fejtegetvén, hogy hazánkat ezer éven keresztül csak a hazaszeretet, a vallásosság és a jó erkölcsök tartották fenn. Az ünnepély Schult z István plébános imája és beszéde után, melyet a tanulók szavallatai és énekei előztek meg, — a Hymnus éneklésével záródott be. A lélekemelő ünnepélyen részt vett a kegyuró Zichy grófi családon kívül a község előjárósága, az uradalmi tisztikar családjaikkal és a szomszéd község előjárói. Az iskolai ünnepet mulatság követte, melyen közel 300 iskolás gyermeket vendéglét meg a jószívű kegyuró.

A moóri róm. kath. tanulók szintén e hó 17-én ünnepelték meg az ezredéves ünnepet. Már előtte való estén az alsó templomban meghuzták a nagy harangot, mely jelezte, hogy ünnepély lesz. Az öregek egyik-másiktól kérdezték is, mit jelent az, hogy a nagy haranggal haragortak arczczal, igazalomtól könynyező szemekkel, miglen fölleges éjszakában pihent el az alkonyat.

Anti kinézett az égboltra: csillagtalán volt.

— Gyujtsunk gyertyát,

Mikor azután fellobbant a gyertya lángja, mintha elvágták volna a beszélgetésük fonálát, ugy elhallgattak mind a ketten. Megint tisztán, éles körvonalúban látták egymást és ez zavarta őket.

Energikus, erős lökéssel táruult föl hirtelen az ajtó és porosan, paktkáskán előttük állott — az apjuk. Meglepetve, szívteljesen keltek föl, de már akkor megszólalt az a régen hallott mély basszus.

— Olvastam az irástokat, gyerekek. Szép dolog, mondhatom. Különbön jó estét, mellesleg mondva. Hát megbolondultok egyszerre mindketten? Az egyik valami parfimos uri kisa-szony után sóhajtozik, a kinek a világ minden kincséért se volna szabad varrógépet hajtani, mert menten heptikás lenne tőle, hanem azért biciklizik és cigarettát szí. A másik, no, annak meg már éppen a Józsefvárosban van a hetedik mennyországa egy sárga házban. Igen, a sárga ház! Mennyiszor emlegeti! Szinte refrénszerűleg és mindig újabb boldogsággal egybekötve. A sárga ház! Bizonyosan rácsoszol is, mint a Tabáryék tisztartójának a fia és akkor ugy mondód: „a sárga ház.“ Kedvem volna fehérre meszeltetni a présházunkat, mert az is sárga. Te, te Anti én nem tudom honnét veszed a bátorságot ennyi, de ennyi számársá-

az iskolában összegyűltek, innen nemzeti zászlók elővittele mellett elmentek a templomba. Ft. K o z m a Angelus s. lolkész tartott alkalmi beszédet, fejtegetvén a magyarok őstörténetét a jelen korig. Beszéde nagy figyelmet kellett, nem volt szem és fül, mely reá nem irányozta volna figyelmét. Predikáció után volt mise, mely alatt a tanulók duettben énekeltek. Mise után a tanulók visszamentek az iskolába, hol egyik nagyterem erre a célra fel volt díszítve virágokkal, koszorúkkal, különösen díszítették a termet ő felsége és a Szent Atya képei. Itt sok tanuló, ur, mestereber, földmívelő asszony és leány jelenlétében az elnök megnyitotta az ünnepélyt; a tanulók a Hymnust elénekeltek, mire Ft. N e u b e r g e r Róger hitoktató felolvasást tartott a honalapításról és honszeretetről. Ugyanezt fejtegette német nyelven K l e i n Lukács igazgató-tanító is. Ezután 12 tanuló részint szavalt, részint pedig történeti adatokat sorolt fel, mely után a „Szózatot“ elénekelve a gyűlés lelkes éljenek között feloszlott. Csoportokba vonultak haza az öregek s egyikök így szólt komajához: „No komám, ha a mi időnkben minket is így tanítottak volna, mint most tanítják a gyermekeket, hát mink sem lettünk volna vén számarak.“ — Ház biz igazad van komám, szót a második, „a mai iskolás gyermekek már oly sokat és okosat tudnak a világról elmondani, mint akár régebben csak a fiskális urak tudtak.“

Városi és vidéki hírek.

— József Ágost főherczeg nejevel, A u g u s z t a főherczegnővel hétfőn érkezett meg Martonvásárra, hol fogadtatásukra minden előkészület meg volt tette a pompás kastélyba. Junius első napjáig a fiatal főherczegi pár Martonvásáron marad, s itt fogadja majd József Ágost főherczeg a szfejvári kerékpáregylet deputációját, mely a védnökség elfogadására fogja fölkerüni.

— Nyilvános köszönet. Fótisztelőnd Peék Gyula hittanár ur e hó 15-én 3 darab nagy, teljesen új, igen díszes aranyozott rámba foglalt szent képet ajándékozott a selyem-utcai iskolának. Az iskolatanítótestület, a vett nagybecsű ajándékért ez uton is hálás köszönetet mond a nagylelkű adományozónak.

got firkantani nekem, az apának. Még hozzá olvashatatlan az irásod is. Azt hiszed, egyéb dolgom sincs, mint azt sillabizálni?

Az öreg kifujta magát egy kevéssé. A paktkáska fogja halkán nyikorgott a kezében. A mint erőszakosan, pattogva lükött ki magából minden szót Péter el akarta szedni tőle a koffert, de az öreg tiltakozott és nekiindult újból:

— Csak hagyjad, hagyjad. Megyek mindjárt. Különbön se higyjétek, hogy a ti donnáitok kedvéért jöttem föl. Azt elintéztem volna egy levél után is. Papirosom, boritékem van még, bélyeget pedig ugyse tettem volna rá. De más dolgom van idefönn. Hanem most már egyben végzek veletek is. Nos hát, nem fogtok megházasodni, nem engedem. Semmi kedvem, hogy megigyam a ti boldogságtoknak a levét. Az én nevemet nem fogja viselni egy józsefvárosi masamód és nem lesztek egy orr-üntorgató nagyságos asszony apósa, a kit vén medvének szólítanak, pedig voltaképen vén disznó, mert csak a halála után válik hasznossá. Nem lesztek a leszek a nagyatyja selyembársonyba öltözött nyafka fővárosi kölykeknek, a kik valami antediluvialis szörnyeteket sejtenek az öregapjukban. Megértették? Első sorban ez. Aztán a ti érdeketek is. Elég, ha engem megvert az Uristen veletek, nem akarom, hogy hasonló sors érjen titeket is. Semmiben nem utánoztok, mért akarjátok utánam csinálni ezt az egy számárságot? Aztán meg, tudjátok-e mi az az a nő? Tudjátok-e, hogy a mi bán, piszok, szerencsétlenség van a világon, mind a nő hozta ránk? Eva játszotta el az emberi nem üdvösségét, Medea tépte darabokra A b s z t r u s t és nincsen náció a föld kerekéségén, a melyik

Budapestiek Fejérváron. A Budapesti „Első Magyar Ifjúsági Kör” a pünksői ünnepek alkalmából kirándulást rendez Székesfehérvárra. Ezzel kapcsolatosan műkedvelői előadást tartanak a helybeli iparos ifjúság önképzőköre javára. A műsor a következőképpen van összeállítva: Oda. Irta Mórocz Jenő ifjúsági körtag. Előadja Steiner Lajos. Ezt követi: Virágfa kádás. Eredeti vigjáték 1 felvonásban. Irta Murai Károly. Személyek: Kovács Péter Steiner Lajos, Mártha, neje Huber Paula k. a., Nelli, unokahuga Steiner Lajosné assz., Odón, unoka öcséje * * *, Laczi Vildner Alajos., Kati Holczapfel Lajosné assz., Végül. A végrehajtó. Eredeti vigjáték 1 felvonásban. Irta: Ábrányi Emil. Személyek: Özv. Majorosné Holczapfel Lajosné assz., Birike, fogadott leánya Steiner Lajosné assz., Szaday Lajos Lóvi Samu, Fehérvári Nándor köz- és váltó ügyvéd Steiner Lajos, Csabó Gáspár m. kir. végrehajtó Wildner Alajos, Koppants Ferenc társvégrehajtó Holczapfel Lajos, Náni szakácsné Huber Paula k. a., Rendező Wildner Alajos, sugó: Fellner János.

A mit a pesti lapok elhallgattak. Teljesen megbizható kézből kapjuk az alábbi érdekes hírt: A kiállítás megnyitása utáni napokban történt, hogy ő felségének a Ganz-féle vasmű gyár igazgatója, Mechwart András be lett mutatva. Ez az ur, dacára, hogy 20 év óta lakik Budapestben, nem tanult meg magyarul, s a bemutatásnál engedelmet kért ő felségétől, hogy németül beszéljen. A király egy pillanatra megállt és végignézte Mechwartot, így szólt Pallavicini ögrófhhoz fordulva: „Remélem, hogy a gyár magyar szellemben működik.” És az egész szemle alatt nem vette észre Mechwartot. A jelenetnek szem- és fültanuja volt több fővárosi zsemlizista, de lapjaikban egy betű sem jelent meg az érdekes és jellemző intermezzóról. Hogy miért nem, azt talán Mechwart András tudná megmondani.

Zenevizsga. Előkelő társaság: gondos mamák és zenekedvelő hölgyek gyűltek össze kedden délután a Nemesy család szalonjában, hogy jóakaró kritikusi legyenek a vizsgának, melyet a ház szép zenei készültsgű kiasszonya, Nemesy Mariska rendezett

növendékeivel. A műsor gondosan volt összeállítva, s valamennyi vizsgázó meglétszotta a mester lelkiismeret vizsgálata és helyes mód-szere. Különösen kitűnt fejlett technikájával és értelmes interpretálási képességével. Adler Irén k. a., ki négy és hat kézzel játszott Ha-ranek Vilma és Heisz Mariska kiasszonyokkal, s azonkívül eljátszotta a Gounod-féle „Fauszt-fantáziát.” Szép előhaladottságról tettek bizonyosságot Kapeller Nandine, And-rovics Irén és Zsuzsi kiasszonyok, továbbá Molnár László és Nemesy Miklós. A hallgatóság úgy a növendékek, mint tanítójuk iránt elismerésének zajos tapsokkal adott kifejezést.

Templom-bucus Vereben. Mint lapunknak írják, e hó 17-én volt Vereben a templom-bucus, melynek oly szép idő kedvezett, hogy a vidékiek is nagyobb számban jelentek meg. Pázmándróli ösi szokás szerint reggel 9 órakor körmenet indult Verebre, s az ájtatos hívők zsufolóság megtöltötték a zöld galyak és virágokkal szépen díszített templomot. Az ünnepi beszédet Turinits Sebestyén vaáli plebános tartotta. Ugyanekkor volt a milleniumi Te Deum is. E kettős ünnep jelentőségét a plebános szép beszédben fejezte.

Passió játékok a színházban. Az Allessch Ede vezetése alatt álló ó-bajor passió játékosok eddig két estén, vasárnap és hétfőn játszottak a színházban, mindkét estén szép számban egybegyűlt közönség előtt. Az előadásokról szövege elismeréssel adózunk az igazgató remek korhű jelmezeinek és díszleteinek, nemkülönben az ügyes rendezésnek. Különös tetszésben részesült egy-két igen sikerült némajáték, pl. az utolsó vacsora, Krisztus Pilátus előtt, Krisztus levétele a keresztfáról, melyek mindegyike egy-egy világhírű festmény megkapó utánzata volt. A társulat a hét folyamán szombaton és vasárnap fogja tartani utolsó előadásait, innen pedig Kalocsára utazik.

Segély a színháznak. A belügyminiszter a város közgyűlése által a színháznak megszavazott segély kiadását helybenhagyta.

Tolvaj mérszáros legény. Huszár Dezső mérszároslegény gazdájának Márkus Bélának a boltjában levő pénzesládáját alkulcsal felnyitva, onnan 20 irt készpénzt és egy gyémánt gyűrűt elloptott. A rendőrség a tolvajt letartóztatta.

számtalanszor meg ne színlente volna asszonyainak hűségét, gögjét, féltékenységét, gyűlöletét. Az öreg kezdett vesztíteni a kedélyességéből. Letette az utazótáskát a földre és odalépett az asztalhoz a fiai mellé.

— En nem akarom, hogy megházasodjatok és nem fogtok megházasodni. Semmi szín alatt nem engedem. Azokból a nyomorúságból fölemelt lányokból lesznek a legparlább aszszonyok és azokból a francziáskodó hölgyekből a legkiállhatatlanabbak. Mindakét fajta pedig egyformán kikapós. Ha te odamennél holnap ahhoz a nevezetes sárga házhoz és azt mondanád: Elusztott a pénzem mind, kicseppentem a hivatalomból, mehetek utczát söpörni — és ugyanakkor odaérkeznekk egy hozzád hasonló másik kipomádézott figura és rákacsintana a leányra, bizony a karjába vetné magát, te meg elméledhetnél, hogy hát: „nem vagyok én most is ugyanaz, a ki voltam eddig?” Aztán különben is, micsoda firma az, a ki éjnek idején hazakisérteti magát egy magadforma fiusról? Ne félj, ha te nem mégy érte, más fogja hazakisérni. Ezen már megbotránoznál úgy-e? De hát mennyivel van neked több jogod annak a leánynak szerelmére, hűségére, mint bárki másnak. Ha te udvarolsz neki a Belvárostól a Józsefvárosig, akkor tisztességes lány, ha másvalakitől fogadná el, már nem volna. Igazán gyönyörű filozófia! De hát te nekem még más valakibb vagy, mint akár z, akár y. Péternek a nagysámjárdó ugyanezt mondhatnám. Nem kísérteti magát haza, mert csak a szüleivel, meg a francia társalkodónőjével szabad kimenne a házból. De ha a szüleinek czifra palotáját elcizáltálnák az utolsó kópóladáig, vagy ha egy sétán hamarjában

szórakoztatója akadna a francia dadának egy tüzérhadnagy szemléjében, hát akkor a te macskanévű menyasszonyodból is lehetne masamodó. Különben, nem akarok sértegetni senkit, hanem annyit mondhatok, hogy a mi én szuszogok ezen a világon, addig nem fogjátok megtenni azt a boldogot. Megmondtam már, hogy miért? Azért mert nincs nő a ki megérdemléné, hogy az ember hozzája kösse magát egész a sirig.

Már akkor reszketett a hangja a haragtól, s ökölbe szoritott kezekkel csapkodta az asztalt. Minden szavára meglobogott a gyertya lángja és füstölgébe tűkdött oldalt; minden szavára sötétebb-sötétebb lett az a két fényes, fehér alak annak a gyöngye két embernek a gyöngye szívében, a kik hangot se mertek adni, mert hiszen az apjokkal állottak szemközt, a galambfehér hajú, hetven esztendő apjokkal. Am a lelkük mélyén gyűlt, egyre gyűlt a keserűség. Az öreg folytatta dübörgő, de már-már rekedtes hangon.

— Ismerem öket, ismerem mind. Egytornák mind. Azért a pár heti boldogsáért ki-nozzák, keserítik csalják az embert egész életet keresztül. Csak a férfi hűsége kerül protokollumba, a nőé nem. És aztán megök feltá-kenyek, ök! Vörösré sirt szemekkel fogadják az embert minden ostoba pletyka után és se vége, se hossza a sirásnak, jajgatásnak, keserves sóhajtozásnak. Nem szerelemből féltékenyek, hanem hűségéből, irigységéből. Féltékenyek és a mellett csalják az embert. Lát-tam sokat, olyat is, a kire azt mondják, jó feleség és mind ilyen volt, mind. Nem való a nő, csak szeretőnek. No hát kedvesetek lehet az a két lány, de aratók nem lesz soha!

Ezer korona hozomány. Érdekes leirat érkezett a megyéhez a belügyminis-teriumból. Perczel miniszter tudatja ebben, hogy a leánykiházasító Gizella-egylet a millenium alkalmából 5000 koronát bocsátott rendelkezésére abból a czéliből, hogy ez összegből 1000—1000 koronával segítyezzen öt erkölcös eladó lányt. Felhívta tehát a várme-gyét, hogy tegye közé az alapítvány czéllátat és az ezer koronára hirdesen pályázatot. Pá-lyázhat minden erkölcsös, szegénysorsu ma-gyarnyelvű hajadon. A pályázatok az hispáni hivatalhoz e hó 28-ig adandók be. A pályá-zatot a főispánhoz terjesztetik be, aki ezek közül egyet kiválaszt és azt a belügyminis-terhez terjeszti fel, akit a döntés megillet. — Fel tehát Fejérvármegye eladói, nyujtsátok be igényeiteket az ezer koronás hozomány iránt és ne riasszon el benneteket az a körülmény, hogy Magyarország többi 62 vármegyéjéhez is ilyen értelmű leirat érkezett és így a belügy-miniszternek 63 erkölcös, szegénysorsu és magyarnyelvű hajadon között kell válogatnia.

Gyűlések. A kiskereskedők egyesülete e hó 17-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyet az idei adókievetés miatt hívtak össze. A gyűlés megbízásából küldöttség járt a pénzügyigazgatónál és az adókievető bizottság elnökénél, mindkettőt méltányosságra kérvén a kiskereskedők irányában. — A Vörösmarty-kör, mely különben a nyilvánosság kizárásával működik, szintén vasárnap gyűlésezett. Allítólag 382 tagja van, s hir szerint több estélyt rendezett. Mint mondják, a kör pályázatot fog kiírni ama rebusz megfejtésére, hogy tulajdonképen miért is áll fenn ez a kör és miért viseli a Vörösmarty nevet?

Népszerű apátplebános. Igdlórol írják lapunknak: Dr. Beerwaldszky János apátplebánosnál névnapja alkalmából e hó 15-én este tisztelgett a kath. dalárda. A tisztelgőkhoz nagyszámu közönség is csatla-kozott, mely az épület előcsarnokait egészen megtöltötte. Az ünnepély Marschner H. Éji dal című darabjának eléneklésével kezdődött, mely után az ünnepelt, mint a kath. kör elnöke gondolatokban gazdag, szép beszéddel üdvö-zöltetett. A szónok többek közt ezeket mondá:

„Hazánk szabadsága, a mi szabadságunk; hazánk boldogsága, a mi boldogságunk; hazánk

Megsuklott a szava s a két fiu akkor fel-lélt gyorsan, mintha egymást akarták volna megelőzni:

— A szeretők se lesz.

Ez volt annak a gyáva, fojtott keserűség-nek kitörése. Csak ennyi. Örült az a gyáva, fojtott keserűség, hogy olyan utat talált a ki-törésre, a melyik nem keresztezi az öregnek utait.

— Nem lesz? Az se baj. De hogy a menyasszonyotok nem lesz, annyit tudok Mire eléritek a harmincz esztendő, addig remélnet-leg engem is megüt a guta. Akkor aztán szabad a vásár, de a mi én itt vagyok, nem.

Félkapta a táskáját s kisetett a szobából. És magára maradt a két testvér, szótlanul, kínos hangulatban. Végre Anti egy ügyetlen mozdulattal feldöntötte a gyertyát. A gyertya kialudt.

A sötétben azután megszólal az egyik:

— Igaza lehet. Fiaitok vagyunk, ostobák vagyunk.

— Igaza lehet — mondta utána gépiesen, visszhangkép a másik.

— Ismeri az életet. Hetven éves.

— Szeptember 12-én lesz hetvenegy.

— Mit tegyünk?

— Feküdjünk le és próbáljuk meg hátha el tudnánk aludni.

És odavetették magokat az ágyra és megpróbálták, hátha el tudnának aludni.

Storch Ernő.

dicsősége a mi dicsőségünk. S mindezeket a jelenkorban egy ránk nehezede kóros szellem által vezéreltetve látjuk, mely a vallásosságunkat kigunyolja, erkölcsünket megméltelyezi. Ez az oka, hogy országunkban a jámbor vallásosság helyett a spekuláló materialis szellem, az erkölcs helyett a pikáns léhaság, a becstelenség helyett a korrupció terjed. Ily körülmények között vezető nélkül magunkra hagyatva csak a vágy élt lelkünkben már évekket ezelőtt; az egyesülés utáni vágy, hogy közös erővel ama kis körben, melyet számunkra a Gondviselés kijelölt: az egymás iránti szeretet, és vallásosság eszméjét ápolhassuk. Nagyságod szellemi ereje és fáradhatatlan munkássága tette lehetővé, hogy körünk megalakult. Nem ezőlünk a nehézségekről, melyekkel nemes buzgósága találkozott; nem az akadályokról, melyek áldásos működése elé gördültek; nem az ellen-szenvről, melyvel üzetlen fáradozását városunk némely körei fogadták: de tisztellett és elismeréssel kell megemlékeznünk azon lelki nagyságról, melyvel Nagyságod — az előítéletekkel nem törődve, s talán személyes érdekeit is elhanyagolva — körünk ügyeit felkarolta. Meg kell emlékeznünk arról, hogy egész erjét mindnyájunk közös érdekeinek szentelésé, s a kételkedőket buzdította, a csüggedőket bátorította, s a lelkesülőket biztos kézzel vezette.

A beszéd befejezte után a dalárda Abt Ferenc „Felköszöntőjét“ énekelte el; majd az apát meglepő szavakban köszönte meg e megtiszteltetést, s nagyobb beszédben buzdította a tisztelőket a vallásosságra és hazaszeretetre, megígérve a maga részéről a kör ügyeinek további támogatását. A lelkes éljenések elhangzása után magyar népdalokat énekelt a dalárda, s ezzel a tisztelőt véget ért.

Műkedvelők előadása. A helybeli iparos ifjuság önképzőköre élénk tevékenységet fejt ki. Most vasárnap két kis szindarabot adtak elő, a melyekben nagy rutinnal ügyeskedtek: Bohn Emilia, Stiller Irén, Mayer Ceza, Singer Róza, Pap Károly, Neuvelt Soma, Stummer Ede, Szabady László és Borsódi Ferencz. A két darab közti a kör igazgatója, Szaller István tartott érdekes felolvasást.

Leégett börtön. A szegárdi kerületi fogház hétfőn este leégett. A kétemeles hatalmas fogház csak a múlt évben épült s 170,000 frtba került. Emberélet nem esett áldozatul, mert a rabokat idejekorán biztos helyre vezették az állásokból. A tűz keletkezésének okát biztosan még nem tudják, de az a hír van elterjedve, hogy maguk a rabok gyújtották fel a fogházat.

Széchenyi-utczai csendélet. Május 14-ikét irták, mikoron Juhász Antal eldöntötte Szubin Antal széchenyi-utczai hajdadorító feleségét Szubin Antalnét; még be sem igen alkonyodott, máris utolérte a nemesz Juhászt a boszut lihegő férj, Szubin személyében. A hajművészet e lelkes iparnoka, megfellekedvén a művészetével járó gyöngédségről, úgy ütötte fejbe Juhászt, hogy az egy 8 napig tartó, súlyos testi sértéséről tanuskodó visum reptartummal lett gazdagabb. A két haragos most a járásbíró előtt reparáltatja az egymás, s a más feleségén ejtett sérelmeket.

A Fejérmegyei Napló sajtópüre. Még tavaly nyáron történt, hogy lapunk akkori szerkesztője, Bonitz Ferencz egy cikket irt, mely által Vészi József a „Pesti Napló“ főszerkesztője sértve érezte magát. Nem elégedve megasértóhangú hírlapi válaszsával, még sajtópürt is indított Bonitz ellen, ki erre szintén bepanaszolta ellenfelét. A bíróság a két pür tárgyalására most tüzte ki a határnapot és pedig június 18-ára.

A május 30-iki majális, melyet a lövőházban készülték megtartani, az uralkodóházat ért gyász miatt el lesz halasztva. Valószínűleg június hó közepén fogják megtartani.

Székesfejérvár gyászszentén megnyilatkozott Károly Lajos főhercegezt. Az összes középületekre kifizették a gyászlobogókat. A székesegyházban május 22-én requiem lesz, melyet Prifach József nagyprepost fog tartani.

A budapesti kath. kör diszülése. A bpesti katolikus kör vasárnap d. e. tartotta meg nagy számú előkelő közönség jelenlétében, ezredés diszülését, melyen többek közt ott voltak: Zichy Nándor, Esterházy M. Móricz, Csekonicus Endre, Pejachevich Gábor grófok, Várossy Gyula kanonok, Rapaiacs Radó egyetem tanár, Kalmár Endre kegyesrendi h. tartomány főnök, Vajay István orsz. képviselő, Pinter Kálmán a kör elnöke, Aschenbrier Antal dr. apát, Kanócz miniszteri tanácsos stb. A diszülést a szerviták templomában szent mise előzte meg, melyet délelőtt 10 órakor Aschenbrier Antal dr. apát tartott fényes segédlettel. Az elnöki megnyitó beszédet Esterházy Miklós Móricz gróf mondta. Az éljenzéssel fogadott beszéd után ifj. Rapaiacs Radó szavalt a el nagy hatással Sajó Sándor pályadíjat nyert „Ezer év“ című alkalmi költeményét, mely után az opera férfi karának gróf Zichy Géza „Alár“ operájából a Király himnuszát adta elő. Majd dr. Hummer Nándor olvasta fel tanulmányát „Az ezer éves magyar és a katolicizmus“ címmel. Az ünnepélyt a Szózat fejezte be.

A meggyalozott magyar ezimer. Meglepető bizonyítékot nyújt az alábbi tény, hogy a zsidóság egy része mily vastag fanatizmussal és felekezeti bigottsággal viseltetik a kath. vallás iránt. Mint lapunknak írják, a szatmári zsidók millenárius istentiszteletet tartottak, mely alkalommal Magyarország ezimerén, — melyet a templomunkban elhelyeztek — a hármás halomból kiemelkedő kereszt helyébe egy csillagot, a korona ferde állású keresztje helyébe pedig szintén valami rituális alakot festettek. — Mi magyarok féltett kínosainknak s szent jelvényünknek tartjuk állami ezimerünket, a melyet semmiféle profán fel fogás meg nem hamisíthat, alakjából ki nem vetköztethet. Egyáltalában nem tűrhetjük, hogy a kettős keresztet, vagy a százados viharokat jelképező dült keresztet, akármelyik zsinagóga is, mint valami árucikket, tetszése szerint variálja. Szomorú és jellemző dolog, hogy csak az imént recipiált zsidók már nyíltan profanizálják Magyarországot kath. voltát. Ha így folytatják tovább, majd akkor Magyarországon is hamar megerősödik az antiazemizmus.

Gyászszóval. Hittler Gyula nyug. urad. tisztet és családját szomorú gyász érte: viruló korban törté a halál leányukat, a 17 éves Hittler Katinkát. Temetése ma délután ment végebe, az engesztelő szent mise pedig május hó 21-én reggel 9-órákor fog a szent Ferencz-rendiek templomában a Urnak bemutatattani.

Egy liberális képviselő életéből. A múlt héten tárgyalták a nyitrai tvszéknél a tornóczy postamester ügyét, kit Wezerle pozsonyi postaigazgató feljelentése folytán zsarolás miatt állították a vádlottak padjára. A postamester mielőtt annak idején a tornóczy állomást elnyerte volt, Prileszky Tádé volt ország. képviselő közbenjárását szerezte meg magának, mint kitünt. potom 500 frtért. Prileszky ugy adta, mintha Wezerlével ostanán meg a szükséges s ma már, mint a sok mindenféle téren a kulissza-titkok ismerői jól tudják, egészen megszokott promóciós összeget. Prileszky azonban éppen nem osztzkodott mással, hanem mint kormánypartí képviselő szép szóval is elvégezte kliense ügyét. A postamester elnyerte Tornóczyt. Legközelebb azonban figyelmi vizsgálat alá került, sőt elcsapatott. Nem tudván felejtani 500 frtját, a

miért egy kis kiméletet várt volna, irt Wezerlének s emlékeztette arra a bizonyos összegre, amit Tornóczyra jöveletekor Prileszky utján neki juttatott. Wezerle nem tudván semmiről, a postamester zsarolás miatt feljelentette s a nyitrai tvszék a feledni nem akaró postamester — enyhítő körülmények tekintetbe vételével — 20 frt büntetésre ítélte. Ez a véletlenül kipattan titok csak egy csekélyke kis fekély abból a tömördek rondságból, mely körülteünköt behállgza. Nem csoda, ha a beavatottak azt mondják, hogy a képviselőség amott a jobb párton üzlet, melyért még Bánffy előtt is érdemes fejet hajtani.

Tavaszi újdonságok. Saison változatos nemcsak a hölgyközönség, hanem a férfi világ is törni szokta fejét, hogy hol szerezzék be a legdivatosabb holmitakat lehetőleg olcsó áron. Nyárára kellene könnyű kalapok, szép világos nyakkendők, utazásokra és kirándulásokra való selyem és batist ingek, puha, kényelmes sárga cipők, egyszerűval mindazok a tárgyak, melyek ép oly hasznosak, mint szüksegsek. Ezelőtt jobb minőségű portékáért egyenesen Bécsbe, Párisba vagy Londonba kellett fordulni. Most megszerezhették helyben is, még pedig sokkal jutányosabban, mint a drága boltberekelt fizető fővárosi kereskedőnél. — Goldstein Izidor divatkereskedése a színházépület mellett a külföld legelső raktárából dusan felszerelte magát a férfi divatcikkek minden nemével, s rendkívül mérsékelt áron hozza forgalomba. Különösen ajánlottak az u. n. reform-világos félczipők férfiak számára 3 frt 50 kr, nőké 3 frt 25 kr. Nagy választék van egyéb férfi cipőkből is, továbbá esernyők, botokból, férfi napernyők, férfi divatcikkek minden meméből.

Táviratok.

Képviselőház.

Budapest, május 20. (Saját tud. táv.) A mai ülésen Szilágyi Dezso elnök bejelentette, hogy a ház Károly Lajos főherceg koporsójára koszorút tesz és a temetésen küldöttséggel képviselheti magát. A küldöttség az elnökségből és az önként jelentkező tagokból fog állani.

Ezután folytatták a közigazgatási bíráskodásról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Batthyány Tivadar gróf előadja általánosságban a javaslatot.

Polónyi Géza nem bocsátkozik a javaslat tárgyalásába, hanem konstatálja, hogy minden javaslatnak meg van a többsége, ha a szabadelvű párt a belügyminisztert meg akarja állásában tartani.

Makfalvy Géza felszólalása után Perczel Dezso iparkodott a szervezeti kifogásokat megcáfolni. Szerinte is a kétfokú bíróság a helyes, de a kormánykénytelen volt a mostani alakot választani, míg a közigazgatás államosítása be nem következik.

Végül Holló Lajos cártott hosszú beszédét a javaslat ellen.

A főrendiház.

Budapest, máj. 20. (Saját tud. táv.) Szilágyi József elnök, koronaőr bejelenté, hogy Károly Lajos főherceg temetése e hó 22-én pénteken lesz. A főrendiház koszorút tesz a ravatára és küldöttséget meneszt Bécsbe.

Az uralkodóház gyászja.

Bécs, május 20. (Saját tud. táv.) A főhercegi család a Wiedenen levő palota kápolnájában ma misét hallgatott. A holtestet balzsamozták és a márvány-teremben ravatalra állították a koporsót, mely koszorúkkal van elhalmazva. A közönség ma és holnap bocsátatik n ravatalhoz. Ő felsége hat heti udvari gyászt rendelt el. — Az urak háza ma ülést tartott, melyen Trauttmansdorff herceg elnök meglepő szavakban fejezte ki a ház részvétét az uralkodó család gyászja iránt.

Történelmi kincsek a kiállításon.

A királyné ő felsége, a mikor a történelmi kiállítás kalauzsolni szerencsés voltam, ezeket mondta:

„Ő Felsőge, a király említette, hogy a történelmi kiállítás a legsikerültebb, melyet először kell megnéznünk, mielőtt elfáradnánk.”

Azóta e szavak szálló-igévé váltak s a nagyközönség ajkáról minél sürűbben hangzik, hogy a történelmi fősoport a kiállítás gyöngye.

Erről a történelmi fősoportról szándékozom ezuttal megemlékezni, utbaigazítást adva a látogató közönségnek, hogy különösen mit nézzen meg.

A legfőbb látnivalók egyike, kétségtelenül maguk az épületek, melyek megalkotásában Alpár Ignác építész remekelt. Az árpádkori épület-csoport XIII. századi bevezés apátságát ábrázol, melynek kápolnáját a jaški templom remek portáljának hű utánzata ékesíti; a kolostor-udvar (keresztfolyosó) pedig poétikus árkádjával olyan hangulatteljes benyomást gyakorol a szemlélőre, hogy nem kiállításon, de Olasz vagy Franciaország egyik csöndes kolostorában érezzük magunkat.

A királyi pavillon gyönyörű szolgálatra a la tura fényes, mondhatni pazar ékítettű termei, ő felségeket is meglepték. Ily pompára nem voltak elkészülve. Az udvar el-távoztával a nagyközönségnek is lesz alkalma gyönyörködni remek alkotásban. A kiállítás a kolostor folyosóján kezdődik. Ott látjuk a honfoglalás térképe mellett, melyen a honserző Árpád és társainak utja van biven feltüntetve, a két pogány magyar sirt a IX. századból, két vítez lovával és teljes felszerelésével el-tette: az egyik sir Kecskemétről, a másik Túrteiről (Pestmegye) való. A szent István-korabeli állapotot feltüntető térképen látjuk az államalakulás kezdetét, a vármegyék között olyanokat is, melyek azóta megszűntek. Az építészeti és szobrászati maradványok a XI.-XIII. századból valók, köztük a pécsi dóm híres domborműveiből is egy sorozat.

A kápolnában, a vezérkorabeli sirleteken kívül, a IX. századból származik az úgynevezett codex aureus remek festésű evangélium, mely a gyulafehérvári Batthyány-féle könyvtáré. A román királyné látogatásakor alig tudott megválni ettől a műremektől.

A szent Istvánra vonatkozó emlékek közül kiváló figyelmet érdemel a paunonhalmi apátság alapító-levele, valamint szent István házi fővege (egy kristály-edényben) és pénzes erszénye, melyből játékonyságát gyakorolta.

Történelmi kincs számba megy az aranyból készült eskü-kereszt, melyre a koronázás alkalmával királyaink esküsznek.

Külön féltőrevaló szekerényben látható a mai koronázási palást bysszusból készült mintája, mely szerint Gizella királyné e nevezetes klenodiumot himezte. Nem messze tőle gipszmásolatban a királyné sirméltéke van kiállítva, mely a Passauban levő eredetiről készült.

Az oldalhajóban az ablakok alatt Salamon király egyszerű sarkkővét látjuk. A pólaparenzói püspök engedte át kiállításunkra.

Egyik szekrényben, árpádkori kardok és sarkantyúk felett, a jászberényi kúrt vonja magára figyelmünket, melyhez a hagyomány L e h e l vezér emlékéét fűzi.

Az árpádkori oklevelek (köztük aranypecsétések) és érmeek teszik teljessé történetünk ezen nevezetes időszakának képét. Megjegyzem, hogy az árpádházi királyok idejében aranypénzt nem vertek nálunk: byzanci aranyak voltak forgalomban. A mi királyaink jobbára apró, néha a halpikkelyhez hasonló ezüst pénzeket verettek. Kivételt a IV. István idejében készült rézpénzek képeznek.

Érdekes a kápolna belső részét is jól szemügyre venni, mely a pécsi dóm mintájára van kifésztve. Az oszlopokat a jaški templomból másolták le. A felirat szent István király diésítését tartalmazza Hartvik regensburgi püspök tollából. Az ő általa szerkesztett életírat a codex aureus felett van kiállítva.

A csinosvas stílusban emelt és vegyesházi királyaink emlékeit magában foglaló épület-

csoportot helytelenül nevezi a közönség vajdahunyadi vár-nak. Csak a tőfelőli erkélyes palota-rész van a Hunyadyak ősi fézskeről másolva: a két oldalszárny, sőt a palota udvar-felőli része is Alpár kompozíciója. Mindenesetre festői hatású udvar, közepén a pozsonyi város-háztéri kút másával.

A főkapun belépve, néhány szárnyas-oltáron kívül, a löseai templom érdekes szemlét György-szobra köti le figyelmünket, mely — a bethleni haranggal együtt — Mátvás király korából való. A nevezetesebb csatatervek mellett elhaladva, a vajdahunyadi lovaglóterembe lépünk, a hol a gazdag hadtörténeti anyag van felhalmozva. Hetek kellenének ezeknek, habár csak fölületes átnézésére. Különösen ajánlom a szerencsétlen II. Lajos király vért-jének és az ablakalatti üvegsekreányben leveleinek megtekintését, melyeket a mohácsi csatateréről írt. Az egyetlen olvasható: cito, cito, cito (gyorsan, gyorsan, gyorsan) csaknem könnyekre fakasztja az embert, mert megért-hetni belőle a szorongatott király szomorú helyzetét.

A mohácsi katasztrófának egy másik emléke Tomori kalocsai érsek kalapja, hatalmas vasabroncsokkal védve, tetején a jeruzsálemi keresztel.

Ezzel átellenl n látjuk Zrinyi Miklós, a szigetvári hős sisakját és kardját arézképével. A pajzok nagyrésze Hunyady Mátvás királyunk korából való.

E hadi zaj troféival megnyugtató ellen-tétet képez a lovagterem végéhez csatolt csöndes szentély, mely a csütörtökk helyi (Sze-pesmegye) kápolnáról van hiven utánozva. Az üvegfestett ablakokról a magyar szentek ünne-pélyes méltósággal ábrázolt alakjai tekintenek le ránk, a kik a káposztafalvi remek szárnyas oltár szemlélésébe merítve, a középkori szob-rászat és festészet mesterműveivel foglalkozunk.

Az oltár előtt a besztercebányai bronz keresztelőkut, Jodok mester remekműve áll (készítette 1475-ben); a falon pedig Zápolya és a Máriássyák középkori halotti pajzsai, minőkkel a templomok belsejét beagatni volt szokás.

A lovagteremtől balra, a bártfai városház tanácsterméhez hasonló helyiségben, középkori városaink emlékeit találjuk bemutatva. Itt van nak hatalmi jelvények a polgármesterek és bírák ezüst jogarai) pallosaik, számadásköny-veik, privilegiumaik stb. Figyelmet érdemel az a három pohár, melyekre Bártfa város czimere van fésztve; valamint a körmüzbányaiaik gyö-nyörü kötésű könyve.

A derek, kaloda, hegedű és hóhérszékkek láttára a gyöngébb idegzetűek legalább is bor-zongást éreznek. Pedig ezen szomorú emlékeket nem a mai civilizáció tisztultabb szemüvegén, hanem saját korunk felfogása és szükségletei alapján kell megítélnünk.

Forduljunk most vissza s a lovagtermen át menjünk föl az emeleti helyiségekbe. A lép-csúhá Alpár legsikerültebb alkotása. Itt van nak elhelyezve az anjouk királyokra és Zsigmondra vonatkozó emlékeink. A hatalmas és fényes színpompával gazdag kerek ablak alatt szent Simeon z á r a i ezüst szarkofág-jának galvanoplasztikai utánzata áll. Ez a mo-narchia legnagyobb ötvösműve. Nagy Lajos neje, Erzsébet királyné készítette milánói Fe-renez ötvös által 1380-ban. Meg van örökítve rajta az egész királyi család domborműben. Méltó társa ennek szent László király fejere-lye-tartója, mely magyar ötvös zománcoz munkája a XIV. századból. Eredetileg a nagy-váradí templomé volt, de a törökvilág óta a győri székesegyházban őrzik. Figyelmet érdemlő Búbics kassai püspök értékes aranyhímzésű antependiuma (oltár elé való kárpit), Nagy Lajos misekönyve, a királyok oklevelei, pecsé-tei stb. stb.

A másik, átellenes csarnokban, Mátvás királyunkra vonatkozó nagyértékű emlékeinket mutatuk be. Egyik szekrényben palástja, kardja, fődele pohara; remek misekönyve, melynek képén tündérlő alakja van fésztve; a falon trónkárpítja (gróf Erdődi-ek galgóczi kincstárából) s ettől jobbra a trónkárpit pár-jából készült miseruha látható, melyet a foy-niczi arzenaliek kolostorából ő felsége szerzett

meg a koronázási klenodiumok közé. Néhány kisebb üvegtartóban Mátvás híres könyvtárából gazdag sorozat corvina van bemutatva, melye-ket jobbra ő felsége engedett át udvari gyű-teményéből a kiállításra. Erdemes tüzetesen megnézni a remek flórenczi miniature-ökkel ékített codexeket, melyek fogalmat nyújtanak Mátvás király műszerzetéről.

Nemcsak ezen korszak, de az egész törté-nelmi kiállítás legnevezetesebb kincse Mátvás királyunk arany kálváriája (külön szekrényben vasrácsból körülvéve). E páratlan ötvösmű felsőrésze úgy látszik francia munka, az alsó ellenben olasz renaissance mű, remek zománco-zással, drágakövekkel és igazgyöngyökkel bo-ritva. Korvin János révén Bakacs Tamásra jutott e kincs, a ki az esztergomi főegyház kincstárára hagyta. Sok veszedelem után is hűséggel őrizte meg a káptalan s ezuttal első ízben van kiállítva. Történelmi becséről némi fo-galmat nyújthat, hogy kerek egy millió forint-ra van biztosítva, s a kiállítás 10,000 forintot fizet ez időre a biztosító társálatoknak. Eny-nyibe kerül a kincs bemutatása; no meg a kivé-teles őrzés költségeibe!

A történelmi fősoport büszkeségének mondhatom, hogy e páratlan kincset a kiállít-ásra megnyernem sikerült. Csupán ennek a megtekintése kedvéért messze földről fognak jönni idegenek!

Mielőtt a vajdahunyadi lovagterem emeleti helyiségébe lépnénk, érdekes betekinteni a XV. századi lakószobába, melynek teljes butorzatát Wilesek János gróf állította ki. Ő felsége a királyné e szobaberendezés láttára csak annyit jegyzett meg: Nagyon egyszerűen, de érde-kesen laktak e korban!

Az egyházi kincsek még soha együtt nem látott tömeget a nagyteremben állítottam föl. Minden szekrény mellett napokat lehetne el-tölteni anélkül, hogy e remek ötvösművek és egyházi ruhák szépségeivel beteljenék az ember. Nem is fáradszom hosszasan az olvasót: erről olvasni nem elég, ezt látni kell!

Dr. Czobor Béla.

Közgazdaság.

A tőzsdereform elhalasztása.

Homokra épít, aki a merkantil-libe-rális ígéreteknek hitelt ad. — A tőzsdének visszaélései s gazdasági téren erkölcsstelen spekulációi, melyek a tudatlan és hiszék-keny ígérteket meg keservesen szer-zett fillereitől és a nemzet kenyerét viszik oda a recipiált faj által monopolizált bör-zének a legértékesebb szervenvényéket által meg-szentségtelenített csarnokába, — ennek tudata és az illetékes körök által történt hivatalos konstatálása végre megérettette az eszmét, hogy a börzét reformálni kell, mivel mai szervezete mellett az ellenőrzés hiányos volta és a tőzde-szabályzatnak a börzematadatok saját izlésöknek megfelelő csűrés-csavarása következtében a tőzde megszűnt az a gazdasági közintézmény lenni, melynek fontos pénzügyi és keres-kelemi feladatai vannak, ugyszintén az ország gabonatermelésére és ennek értéke-sítésére nézve a normális áralakítás elő-idezésében kiváló szerepe.

Mindezeknek figyelembevételével az őszinte elismerés hangján fogadtuk a ke-reskedelmi és földmívelésügyi miniszterek azon ígérteket, hogy a tőzsdereform tárgya-ban még a tavasz folyamán fog összeülni az a szaktanácskozmány, mely a börze visszaéléseit orvoslandó oly intézkedések életbeléptetését fogja javaslatba hozni, melyek alkalmasak lennének arra, hogy a tőzsdereformból kiküszöböltessék az, ami erkölcsstelen és káros, nehogy a to-vábbi visszaélések és szédelgések miatt

kompromittáltak az egész tőzsde-intézmény, melynek létezéséről vannak, mint fennebb is említettük, gazdaságilag fontos feladatai. De örömiünk nem tartott soká. A tőzsde-reformot elhalasztották az úszre. A halogatásból pedig, ismerve a börzei körök erős befolyását a szabadelvű kormányzatra, mely érdekeit azonosítja a tőzsde virulásával, mi reményt nem merítettünk.

Mert vagy őszinte az a szándéka, hogy megszünteti a tőzsde szédeléseit, és akkor kicsinyesnek és erőltetettnek kell mondanunk minden érvet, melylyel a tőzsde-reform elhalasztását motiválja, vagy pedig a tőzsde reformjára vonatkozó ígéret, már akkor, mikor a kormány részéről tétetett, volt perfid, mert más célja nem lehetett, mint a tőzsdei szédelések által felháborodott közvélemény megnyugtatósa és elaltatása. Politikai és gazdasági téren oly mozgalmas napokat élünk, hogy a merkantil-liberalis kormány joggal remélheti, hogy a börze-reform elhalasztása egyelőre leend annak végleges eltemetésével. Eziránt ugyan csalhatkosni fog, mivel a tőzsde épen ebből a halogatásból fog új erőt meríteni erkölcstelen üzelmei nagyobb mérvű folytatására, mi ellébt-utóbb a börze-intézményt oly éles ellentétbe fogja a nemzet gazdasági érdekeivel hozni, hogy kénytelenek lennénk a börzével szemben a leghatározottabb negáció terére lépni, melyre az elkezeredett gazdaosztály egy tekintélyes része már is lépett.

A halogatás indokolása amily naiv, oly neveléses. A kiállítás és a millenaris ünnepeket ily gazdasági életünkre nagytfontosságú reformkérdés elhalasztásának indokálni odaállítani nemcsak minden alap nélküli, hanem veszélyes dolog. Hiszen a mi kiállításunktól, amint koncepcziálva van, már eleve sem vártunk nagy fellendülést sem gazdasági, sem szociális életünkre nézve. A tőzsde helyes megreformálása pedig kell, hogy éreztesse hatását szociális és gazdasági életünk jótékony átalakításában.

Van azonban a tőzsde-reform elhalasztásának oly mozzanata is, mely teljesen kihívja a pártatlan kritikát. És ez azon körülmény, hogy merkantil-liberalis kormányunk a börze-reform életbeléptetése előtt szükségesnek találja a börzekörök tanácsát kikérni, hogy miben meddig lehet a tőzsde megrendszabályozásában. A börzereformot börzei szakértőkből alakított tanácskozmány elé vinni annyit jelent, mint az egész mozgalom megoldását azokra bízni, kik jól felfogott érdekek szempontjából leginkább ellene lesznek minden börze-reformnak. A börze önkényt nem fog lemondani azokról az előnyökről, melyeket számára a merkantil-liberalis gazdasági rendszer biztosított. A pénzpiacz és az ország produkciójának monopolizálása oly gazdasági hatalmi tényezővé fejlesztették a börzét, mely évek hosszú során át a kormány bünnös mulasztása, vagy direkt közreműködésével nem egyszer helyezkedett ellentétbe az ország igazi gazdasági érdekeivel. Ezen hatalmi polczról, hogy a börze önkényt le nem száll, magától értődik. De nagyon furcsának találjuk, hogy mikor a tőzsde túllépe hatáskörét és szövetkezve a nemzet gazdasági életére ellen-

séges elemekkel, már nem hasznos, hanem káros intézménynyé tajul, és ennek befolyása alatt kihívja maga ellen minden józanul gondolkodó és az ország gazdasági fellendülését szíven viselő polgár kritikáját, akkor a közköormányzat nem a börzei szédelések és visszafélések megszüntetésére törekszik, hanem fázik mindattól, ami a börziánerek lelketlen kápiszságának végre határt szabna. Minek nevezzük ezt, bünnös mulasztásnak, vagy bünrézességgnek? A börze visszaélései nyilvánvalók, ezek megszüntetésére a legszigorúbb eljárás is indokolt. A mi kormányunk pedig a tőzsdei körök iránt táplált jóvoltában odáig megy, hogy a merkantil körök véleménykikérése előtt a börze-reform megalkotásába még belefogni sem mer. Újabb bizonyítéka annak, amire már számtalanszor reámutatunk, hogy mennyire viseli a szíven a mi kormányunk a merkantil-liberalis érdekeket, és mennyire nem törődik az ország közérdekeivel.

A börze-reformot eltemetni nem engedjük. Mert nem kérünk abból a politikából, mely ellenségévé szegődött a magyar nép gazdasági fejlődésének, csak azért, hogy az internacionális nagytőkének, és ennek szolgálatában álló merkantil-liberalis élelmes fajnak biztosítsunk előnyöket. (K. Ö.)

* **A méhészet köréből.** Most, midőn a méhészgazda várva-várja méheinek rajzását, nem lesz érdektelen megtudni, hogy a szalma kasokból hogyan lehet a rajokat mentől előbb kicsalni? Minden méhésztudja, hogy a szalmakasok népsége éppen a fő mézhordás: az akácza virágzásának idején szokott kirakodni és a méhészt nagy boszuságára napokig, sőt hetekig a kas szájánál üldögél a nélkül, hogy kirajzanék, vagy mézet gyűjtene. Egy tapasztalt méhészt ezen a bajon úgy segített, hogy a kirakodott méheknek röplyukán egy kis permetező segélyével meleg vizzel higitott mézet permetezett be a röplyukba. Ezen műtétet legjobban a kora reggeli órákban megtenni s a hatás nem fog elmaradni, mert 2-3 nap alatt minden ily állapotban levő kas ki fog rajozni, s úgy a rajok mint az anyatorzsek felhasználhatják a fő mézhordást a méhészt legnagyobb örömére.

* **Szölőbirtokosok figyelmébe.** A földművelésügyi miniszterhez a mult évben több helyről panasz érkezett, hogy a peronospora viticola-féle szölőbetegség ellen használt azurin sok esetben hiányosan s legtöbbször semmit sem használ. Ezért a földművelésügyi miniszter az ország több részéről hozott azurint s azokat a kémiai intézet vizsgálata alá bocsájtatta s ekkor kitűnt, hogy csak kevés használható a forgalomban levő azurino kből. Ezek után figyelmzettük a szölőbirtokosokat, hogy tartózkodjanak az azurin vételétől, hanem e helyett használják a sokkal biztosabb hatású rézgálic és mészt oldatot.

* **Gazdasági tudósítás a megyéből.** A mult hét nagyobb részében boros és erősebb légáramlatok mellett hűvös időjárás volt. A hét vége felé az égboltozat azonban ismét kitisztult és a hőmérséklet is emelkedett. A vetések állása kielégítő, csak melegebb idő volna kívánatos. — A szőlő jól fakad; a gyümölcsfák szépen virágnak és termésre nyújtanak jó kilátást; a cserebogár azonban rendkívül nagy mérvben lépett fel mindenütt s ez már előre is lerontja a bő gyümölcsstermés iránt táplált reményeket.

* **A mezőgazdaság nyomorúsága.** Tolnamegye egyik módosabb vidékéről jelentik, hogy ott a mezőgazdasági viszonyok már kétségbeesettek. A földbirtokosok nagy része olcsó hitel hiányában nincsen ellátva a szükséges tőkével; hogy megtéhessek a hasznos beruházásokat, inkább bérbé adják birtokukat. Csakkögy milyen siralmas ez az állapot. A bérlők nem tudnak fizetni és a bérösszeg kétharmadával adások maradnak. Es még jó, ha valahogy bérbé lehet adni e kisebb birtokokat. Vannak esetek, hogy 5 frtot sem kap a birtokos egy magyar holdért, a melyért azelőtt 8-10 frtot fizettek. Pedig kitűnő földek azok és mégis többen kénytelenek ugaron hagyni, mert egyáltalán nem akad bérlő. Fél mindenki attól, hogy belebukik, mint az már sok bérlővel meg is történt. Ily szomorú viszonyok mellett hogy hajtják majd be az adót, az csak a finanszminiszter titka.

* **Huszonhat millió deficit.** A pénzügyminiszter által készített állampénztári kimutatás szerint 1896. január 1-től március hó végéig az állam bevétele volt 107. 467. 881 frt, a kiadás pedig 133. 675. 755 frt, vagyis a kiadások 26 millióval mulják felül a bevételeket.

* **Marha rakodó.** Velence vasuti állomás marha rakodó építését engedélyezte a földművelésügyi miniszter.

* **Mérsékelt áru jegyek.** (Déli vasut) Május hó 23-án, pünkösdi ünnepe alkalmából Budapest déli vasutról a magyar vonalra. valamit Fiume, Triest és Velence, nemkülönbön a bécs-triest-karintiai és tiroli vonal jelenlétekenyebb állomásaira a Budapest déli vasuti pályaudvarról este 9 óra 25 perczkor induló 207. számú személyvonatnál rendkívül mérsékelt áru menettérti jegyek fognak kiadni. A fentemített állomásokra a közbeeső magyar és horvát állomásokról is fognak ily mérsékelt menettérti jegyek kiadni. Ezenkívül a magyar vonal állomásairól igen mérsékelt áru menettérti jegyek lesznek Bécs déli vasutra kiszolgáltatva. Ezen menettérti jegyek 14 napig érvényesek és a visszajövetkor az utazás kétszer tetszés szerinti állomásokon félbeszakítható. A Budapestről szóló jegyek naponta válthatók a déli vasut városi irodájában (V. Nádor-utca 16.) a m. kir. államvasutak városi menettértyirodájában (Hungária szálloda); és az indulás előtt az állomás személyzetárainál. Az utazásra vonatkozó adatok, valamint a jegyek ára a már kifüggesztett falragaszokból vehetők ki, ezenkívül minden állomáson díjmentesen kapható a folyó évben rendezendő kéjtutazások jegyzéke.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Lapunk levelezőit és barátait, különösen a tiszteletpéldánnyal bírókat felkérjük, hogy gyakrabban keressenek föl bennünket, tudósításokkal. Tapasztalunk kellett, hogy sokan elmulasztják oly események megírását, melyek lapba valók, mint például a most lefolyt milleniumi ünnepegek. A vidéki tudósítások nemcsak a lapot élénkítik, hanem az illető vidéknek is előnyére szolgálnak. Levelezőink posta-költségeit szívesen megtérítjük. A tudósítások megírásánál figyelmet kérünk fordítani arra, hogy a papirosnak csak az egyik oldalán legyen kézirat.

H. G. urnak. **Helyben** Csallási ügyeket nem szokás lovagias uton elintézni. Miután az országosság nemely indívidumoknál minden korlátot túlhalad, s a hozsajok tapadó morális szenny daczára nem állanak fölemelt fövel meztelni az emberek közt: lehetőséges, hogy az ügy „nyit-terile.” fog folytatni. De legyen nyugodt, a megteleit válsact meg fogjuk adni nyomtatásban és egyébképp is.

B. E. urnak **Igló.** Szükre szabott terünk akadályoz, hogy a szép beszédet egész terjedelmében közlétegyük. Köszönet lapunk iránt tanusított érdeklődésükért.

F. János urnak **Gyulafehérvár.** Az „Allegoria”-ban jeles költői érmutatók, a forma azonban és különösen a rimelés kissé pongyola. Ma ország pedig méltán követel az olvasó tehnikai kifogástalanságot a versektől. E fogvatkozón lehetne segíteni de az allegoriát nagy terjedelmé miatt nem sorolhatjuk lapunkba.

F. Ö. urnak **Pápa.** 1) Tév-désben van; Barabás Albert még nem állt le a Szavay Gyulával vívott párba miatt rá a bírótt büntetés. 2) 1892-ben Gyurich István tengeres-tiszlet vívott párba miatt került a szegedi államfogházba 3) Összeesen tizenötös-ör: kilencszer kard, hatszor piztoly.

831. tk./96.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székesfejvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Tattay István, Ferencz, Irén és Margit önkéntes árverési ügyében, a székesfejvári kir. törvényszék területén levő Székesfejvár szab. kir. városban fekvő, a székesfejvári 2525. sz. betétben A. l. 1—2. r. sz. a. felvett 1684. és 1685. hr. sz. kert, udvar és lakházra a telekkönyvi tulajdonosok által megállapított 8000 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1896. évi május hó 28-ik napján d. e. 9 órakor ezen kir. törvényszék tkvi hatóságának hiv. helyiségében (Megyeházban) megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át mint bánatpénzt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1891. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges eshelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Székesfejvárott, 1896. évi január 29-én a kir. tszék tkvi hatósága
Kovács,
kir. tszéki biro.

Székesfejvári színház.

Csak 3 előadás.

1896. évi május hó 16., 17. és 18-án (szombat, vasárnap hétfőn) a nagy

Kiengesztelődési áldozat

a Golgothán.

Jézus szenvedése és halála.Előadva a 30 tagból álló **Allesoh Ede** vezetése alatti ó-bajor passio-társaság által.

Helyárak: Földszinti és elsőemeleti páholy 3 frt 50 kr. — Másodemeleti páholy 2 frt 50 kr. — Elsőrendű zártszék 80 kr. — Másodrendű zártszék 60 kr. — Harmadrendű zártszék 50 kr. — Másodemeleti erkélyülés 40 kr. — Másodemeleti erkélyálló 20 kr. Földszinti állóhely 30. — Deák-katona- és gyermekjegy 20 kr. — Karzati állóhely 20 kr. Karzati állóhely 10 kr.

Jegyek előre válthatók a. e. 9—12. d. u. 3—5. a színhazi pénzt.

Pénztáryitás 7. kezdete 8. vége 10 órakor.

„Adria“ szálloda

Budapest.

Elsőrangú szálloda, fényesen, újonnan berendezve a fő- és székváros központjában.

Kerepesi-ut 41. sz. a., a Népszínház mellett.

Közvetlen közlekedés villamos és 10 onat ált.: 6 kr-ért az összes pályaudvarokkal.

Szobaárak a kiállítás egész tartama alatt:

1 udvari szoba 1 ágyal	2 frt
1 „ „ 2 „	3 „
1 utcai „ 1 „	3 „
1 „ „ 2 „	5-6 „
1 szalon	10 frt
1 külön ágy	1 „
1 fürdő	1.50
Világítás naponta	— 20

Vilányvilágítás, központi fűtés és vízvezeték a szobákban
Megrendelések f. 6. június hó 1-től 10-ig csakis az egész 10 napi tartamra fogadtatnak el.

Hirdetések

a „Fejermegyei Napló“ részére

felvétetnek kiadóhivatalunkban (Székesfejvárott Szent István-tér 1. szám alatt)

jutányos árért.

Nyomatott Számmér Imrénél, Székesfejvárott.